

Aan het dagelijks bestuur

Datum: 25 september 2018

Uitwerking varianten hoogwatermaatregelen St. Oedenrode

Voorstel

1. In te stemmen met inbreng van oplossingsrichting 'Ruimte voor de Dommel' (voorkeursscenario) door gebiedsportefeuillehouder Jac Hendriks in het bestuurlijk overleg met gemeente Meierijstad van 4 oktober 2018.
 2. In te stemmen met nadere uitwerking van oplossingsrichting 'Ruimte voor de Dommel' (voorkeursscenario) tot een projectplan
 3. de extra benodigde projectkosten van € 6.900.000 op te nemen in het Beleidsplan 2019-2023, zodat het AB het mee kan nemen in de integrale afweging en eventueel kan besluiten dit bedrag in de meerjarenbegroting op te nemen
-

0. Korte samenvatting

Tijdens het bestuurlijk overleg (WSDD en gemeente Meierijstad) van 9 februari is afgesproken dat 3 oplossingsrichtingen gelijkwaardig uitgewerkt worden (inclusief ramingen):

- Keringen
- Verruiming van het profiel van de Dommel (Ruimte voor de Dommel)
- Zuidelijke bypass

Aangezien de gemeente de mogelijkheid onderzoekt om stedelijk water via een 'zuidelijke bypass light' af te willen voeren, is deze als 4e optie ook onderzocht.

Dit onderzoek en de afwegingen zijn in intensieve samenwerking met ambtenaren van de gemeente Meierijstad en Waterschap De Dommel gedaan. Voorliggend voorstel is een gezamenlijk gedragen ambtelijk voorstel. De oplossingsrichtingen onderscheiden zich op kwalitatieve aspecten en kosten. Variant 2 "Ruimte voor de Dommel" geldt als de voorkeursvariant.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In 2014 heeft IV-Infra met het bestaande model van die tijd al gekeken naar de T100 situatie en belasting van een afvoergolf T100 met de bestaande klimaatgegevens. Aan de rapportage en onderzoek van toen lag een multicriteria-analyse (MCA maatregelen St. Oedenrode, juni 2012) ten grondslag. Op basis daarvan is gekozen voor de aanleg van regionale keringen als maatregel tegen wateroverlast. Sinds die tijd heeft Waterschap De Dommel een nieuw modelinstrumentarium opgezet en daarmee ook de maatgevende afvoergolf opnieuw bepaald en zijn ook nog de laatste klimaatscenario's van het KNMI ingevoegd (WH+ 2050-scenario).

Op basis van die uitkomsten is vervolgens bepaald hoeveel keringen er nu nodig zouden zijn om overstromingen binnen de bebouwde kom van St. Oedenrode te voorkomen. De grote toename in de benodigde hoeveelheid keringen ten opzichte van de studie uit 2014 was aanleiding voor de besturen van gemeente Meierijstad en Waterschap De Dommel (besproken in het Bestuurlijk Overleg van 9 februari 2018) om af te spreken dat de volgende oplossingsrichtingen gelijkwaardig uitgewerkt worden (inclusief raming):

- Keringen

- Ruimte voor de Dommel
- Zuidelijke bypass

Aangezien de gemeente de mogelijkheid onderzoekt om stedelijk water via een 'zuidelijke bypass light' af te willen voeren (zoetwatervoorziening), is deze als 4^e optie ook onderzocht (in samenhang met Ruimte voor de Dommel).

Ambtenaren van de gemeente Meierijstad en Waterschap De Dommel hebben samengewerkt om dit onderzoek te volbrengen en de afwegingen te maken en dit als advies mee te geven naar de gezamenlijke besturen. Op 4 oktober 2018 maken bestuurders van gemeente Meierijstad en portefeuillehouders Jac Hendriks en Lex Huijbers (waterschap) de keuze over hoe de hoogwaterbescherming in St. Oedenrode aan te pakken.

1.2. Beleidscontext/Historie

Waterschap De Dommel (WSDD) heeft als taak om bebouwd gebied binnen de bebouwde kom te beschermen tegen overstromingen vanuit het oppervlaktewater bij een gebeurtenis die eens in de 100 jaar voorkomt (T100). Deze eis is conform de NBW-normering en is nader uitgewerkt in de Verordening Water Noord-Brabant.

2. Doel/meetbaar effect

Uiteindelijk is het doel om de bebouwde kom van St. Oedenrode te beschermen tegen overstromingen vanuit het oppervlaktewater (Dommel) bij een T100. Met de keuze 'Ruimte voor de Dommel' wordt voldaan aan de doelstellingen en hierdoor ontstaan de laagste waterpeilen. Dus ook bij falen is het geringste effect door overstromingen en daarnaast geen peilopzet bovenstrooms van St. Oedenrode. Tevens wordt een klimaat robuust beekdal gecreëerd: meer ruimte voor de rivier.

3. Uitwerking van het voorstel

3.1. Inhoud en argumenten

Ruimte voor de Dommel als voorkeursscenario

Fig 1: opgenomen bouwstenen in voorkeursscenario

Hieronder is de wegingentabel weergegeven waarom de optie Ruimte voor de Dommel als voorkeursscenario uit de bus komt. In de bijlage 'Notitie Variantenafweging hoogwatermaatregelen St. Oedenrode' zijn de opties uiteengezet.

Aspect	Weefactor	Keringen	Ruimte voor de Dommel	Zuidelijke bypass	RvdD + bypass light
Ecologische effecten	middel	0	+	--	-
Draagvlak	zwaar	--	0	-	-
Kosten	zwaar	0	0	--	--
Mate van oplossen knelpunten	zwaar	++	++	++	++
Ruimtebeslag	middel	+	0	-	--
Negatieve hydrologische effecten	middel	-	0	--	-
Landschappelijke inpassing	middel	--	+	--	+
Planning	licht	+	+	-	-
Risico's technische realisatie	zwaar	-	0	-	-
Meekoppelkansen	licht	-	+	+	++
Noodzaak verkrijgen particuliere gronden	middel	0	-	--	--
Robuustheid	zwaar	--	+	-	0
Beheer & Onderhoud	zwaar	0	+	-	--
Totaal score		-13	16	-30	-21

Wegingentabel: Weefactor zwaar telt 3 keer, middel 2 keer en licht 1 keer.

Er is een score mogelijk van ++ tot aan --. Deze beoordeling is gebeurd in onderling overleg en in samenspraak met de leden van het ambtelijk kernteam (gemeente en waterschap)

Conclusie 'Ruimte voor de Dommel':

- Bijna alle knelpunten worden opgelost, enkele keringen blijven echter nodig (ca. 50 cm hoogte).
- Goed in te passen in de omgeving. Ontwerpen met maatschappelijke en landschappelijke insteek
- Voor de belangrijkste bouwstenen is het nodig om percelen aan te kopen of een overeenkomst af te sluiten. Deze oplossingsrichting staat of valt met de mogelijkheid deze gronden te kunnen afgraven
- In eerste instantie is de ecologische impact van meerdere bouwstenen vrij groot. Bij het ontwerp en inrichting wordt ecologie echter als belangrijk aspect meegenomen waardoor dit op langere termijn niet tot verslechtering leidt. Daarnaast ligt er een kans om het gebied benedenstrooms van kantoorinrichtingsbedrijf Ahrend ecologisch in te richten wat juist een positief gevolg heeft.
- Dit is de meest natuurlijke manier van omgang met hogere afvoeren. De rivier krijgt de ruimte om meer water te kunnen afvoeren.

De oplossingsrichting 'Ruimte voor de Dommel' is een robuuste manier om om te gaan met water. Het winterbed van de Dommel wordt verbreed waardoor het water de ruimte krijgt om door St. Oedenrode te stromen. Mocht het klimaatscenario WH+ 2050 extremer blijken te zijn dan nog is dit de meest optimale manier om het waterprobleem van St. Oedenrode aan te pakken. Bij deze oplossing ontstaan de laagste waterpeilen, dus ook bij falen is het geringste effect door overstromingen en daarnaast geen peilopzet bovenstrooms van St. Oedenrode.

3.2. Risico's en kansen

Grondverwerving:

Voor alle oplossingsrichtingen zijn particuliere gronden benodigd. Bij Ruimte voor de Dommel gaat het om 3 percelen waarvan noodzakelijk grond verworven moet worden. Bij keringen is per eigenaar minder grond nodig, echter dan gaat het wel om veel meer eigenaren.

Meekoppelkansen:

De gemeente Meierijstad heeft verschillende initiatieven die verder uitgewerkt gaan worden. O.a. De Neul en het Centrumplan. Bij 'Ruimte voor de Dommel' zijn er mogelijkheden om e.e.a. gezamenlijk uit te werken en / of uit te voeren. Inpasbaarheid in de planning en de verdeling van de kosten is echter een bestuurlijk item waar de gezamenlijke besturen consensus over moeten bereiken.

Op ambtelijk niveau vindt zeer intensief overleg plaats over alle ontwikkelingen en we streven ernaar werk met werk te maken.

4. Financiën

4.1 Benodigd krediet en dekking

Momenteel zijn voor het project onderstaande bedragen begroot (gestaafd op de 1,7 km kering die in 2014 benodigd zou zijn).

Vorbereidingskosten	€ 1.300.000,-
Uitvoeringskosten	€ 2.000.000,-

Voor de oplossingsrichting 'Ruimte voor de Dommel' is een SSK-raming gemaakt die uitkomt op een bedrag van € 10.200.000,-. Dit is de beste financiële inschatting die we kunnen maken op basis van de huidige kennis en stand van zaken

Vorbereidingskosten	€ 2.200.000,-
Uitvoeringskosten	€ 8.000.000,-

Dit is inclusief alle kosten inclusief aanpassen infrastructuur en grondverwerving.

Dit betekent dat er € 6.900.000,- extra benodigd is in de meerjarenbegroting.

Een positief aspect van de oplossingsrichting 'Ruimte voor de Dommel' is de mogelijkheid dat er kansen zijn om initiatieven van de gemeente Meierijstad hieraan te koppelen. Ofwel voor de voorbereiding en/of de uitvoering (o.a. De Neul en het Centrumplan St. Oedenrode). In het begrotingsproces worden bovengenoemde bedragen opgenomen.

4.2 Bij projecten: Beheer en Onderhoud

n.n.b.

5. Uitvoering en evaluatie

5.1. Bestuurlijke vervolgstappen

Op 4 oktober 2018 is een bestuurlijk overleg gepland tussen Waterschap De Dommel en de gemeente Meierijstad. Tijdens dit overleg wordt besproken welke keuze wordt gemaakt en verder wordt uitgewerkt. Het advies van beide ambtelijke organisaties is om de oplossingsrichting 'Ruimte voor de Dommel' verder uit te werken tot een projectplan Waterwet.

5.2. Externe communicatie

De samenwerking tussen beide overheden op ambtelijk niveau is erg intensief en de ambtenaren zijn in 1 projectteam (kernteam) aan het werk om de opgaven te realiseren. Er zijn korte lijnen, wat betekent dat er snel geschakeld kan worden.

Er wordt een communicatiestrategie uitgewerkt om eigenaren en bewoners te betrekken bij

het planproces. We gaan het proces met de omgeving samen doen onder de noemer “met elkaar en voor elkaar”.

5.3. Bestuurlijke evaluatie

Interne rapportage via BURAP en Beleidsbegroting.

Bijlage(n):

- Notitie uitwerking varianten Droge Voeten St. Oedenrode